

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1014 / 5860

Ankara

17/12/2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 13/12/2004 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe

T.C. M. BAŞKANLIĞI	
- Adalet	
- Dışişleri	
22.12.2004 1/939	
K.D.E.	18/13
	

GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adlî İşbirliği Anlaşması” 11 Kasım 2004 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

Anlaşma, Türkiye ile Slovakya arasında mevcut tarihi, siyasî ve kültürel ilişkiler doğrultusunda gelişme eğilimi gösteren sosyal ve ekonomik ilişkilerin hukukî çerçevesini oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır.

Anlaşmada; öncelikle, iki ülke vatandaşlarına eşit muamele, adlî makamlara başvuruda kolaylık, teminattan muafiyet, adlî müzaheretten yararlanma, tebligat, tarafların ve tanıkların dinlenmesi, bilirkişi incelemesi yaptırılması ve belgelerin iletilmesi gibi işlemlerin yerine getirilmesi, tanık ve bilirkişilerin korunması, hukukî ve ticarî konularda verilmiş mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizi ile izlenecek usul ve kurallar düzenlenmiştir.

Tanıma ve tenfize ilişkin hükümler 2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun hükümlerine ve bu konudaki uluslararası sözleşmelere uyumluluk arz etmektedir. Kararların tanınması ve tenfizi, talepte bulunulan Âkit Tarafın millî kanununun usullerine tâbi olacak ve talepte bulunulan mahkeme sadece, işbu Anlaşma hükümlerinde belirtilen şartların yerine getirilip getirilmediğini incelemekle yetinecektir.

Anlaşma 4 Kısım ve 3 Bölüm altında 26 Maddeden oluşmaktadır.

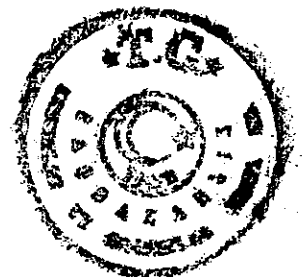
Birinci Kısımda yer alan 1 ilâ 5inci maddeler, genel hükümleri,

İkinci Kısımda yer alan 6 ila 17nci maddeler, hukukî konularda adlî yardımlaşma, belgeler, yargılama masrafları ve teminattan muafiyete ilişkin hükümleri,

Üçüncü Kısımda yer alan 18 ilâ 22nci maddeler, hukukî ve ticarî konularda verilen mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizine ilişkin hükümleri,

Dördüncü Kısımda yer alan 23 ilâ 26ncı maddeler ise, nihaî hükümleri,

İhtiva etmektedir.

T/1 735

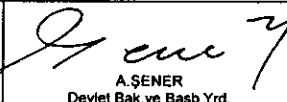
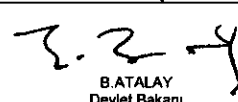
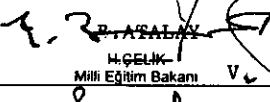
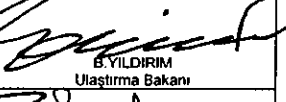
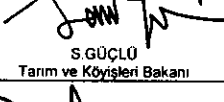
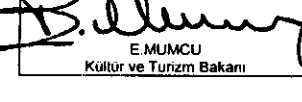
**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE SLOVAKYA CUMHURİYETİ ARASINDA HUKUKİ VE
TİCARİ KONULARDA ADLİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

Madde 1- 11 Kasım 2004 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 A. GÜL Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ATALAY Devlet Bakanı
 A. BABACAN Devlet Bakanı	 K. TUZMEN Devlet Bakanı V.	 G. AKŞİT Devlet Bakanı	 K. TUZMEN Devlet Bakanı
 C. ÇİÇEK Adalet Bakanı	 M.V. GÖNÜL Milli Savunma Bakanı	 A. AKSU İçişleri Bakanı	 K. UNAKITAN Maliye Bakanı
 H. ÇELİK Milli Eğitim Bakanı V.	 Z. ERGEZEN Bak. Yard. ve İskan Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 S. GÜÇLÜ Tarım ve Köyler Bakanı	 M. BAŞEĞİOĞLU Çalışma ve Sos. G. v. Bakanı	 A. COŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 S. GÜÇLÜ En. ve Tab. Kay. Bakanı V.
 E. MUMCU Kültür ve Turizm Bakanı	 O. PEPE Çevre ve Orman Bakanı		

İşya No.

1-1014

769

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE SLOVAKYA CUMHURİYETİ
ARASINDA HUKUKÎ VE TİCARÎ KONULARDA
ADLÎ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI**

Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti (bundan böyle “Âkit Taraflar” olarak anılacaklardır),

Dostluk bağlarını pekiştirmek ve hukukî ve ticarî konularda karşılıklı yardımlaşmayı Âkit Tarafların içişlerine karışmama, haklarda eşitlik ve ulusal egemenlik ilkelerine dayanarak kolaylaştırmak arzusu ile,

Hukukî ve ticarî konularda bir karşılıklı yardımlaşma anlaşması akdedilmesine karar vermişler ve aşağıdaki hususlar üzerinde mutabık kalmışlardır:

KISIM BİR

GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

(1) İşbu Anlaşmanın amacı, bir Âkit Tarafın vatandaşlarının, diğer Âkit Tarafın adlî makamlarınca yapılan hukukî konulardaki işlemlerinde yasal korunması, her iki Âkit Tarafın, adlî makamlarınca hukukî konularda karşılıklı adlî yardım sağlamak üzere işbirliği yapılması ve hukukî konularda mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizi hususlarını düzenlemektir.

(2) İşbu Anlaşmanın amaçları yönünden, “hukukî konular” ifadesi ayrıca ticarî konuları da kapsar, ancak iş konularını kapsamaz.

Madde 2

(1) Bir Âkit Tarafın vatandaşları, diğer Âkit Tarafın adlî makamlarınca yapılan hukukî konulardaki işlemlerinde, bu Âkit tarafın vatandaşları ile aynı şartlarla yasal korunma hakkına sahip olacaklardır.

(2) Bir Âkit Tarafın vatandaşları hukukî konularda hak ve menfaatlerinin korunması için diğer Âkit Tarafın adlî makamlarına, bu Âkit Tarafın vatandaşlarının tâbi olduğu aynı şartlarla serbestçe müracaat hakkına sahip olacaklardır.

(3) Âkit Taraflardan birinin ülkesinde idare merkezî bulunan ve bu Âkit Tarafın mevzuatına uygun olarak kurulmuş tüzel kişiler, işbu Anlaşmanın hükümlerinden yararlanma hakkına sahip olacaklardır. İşbu Anlaşmanın amaçlarına yönelik olarak tüzel kişiler bakımından “ikâmetgâh” ifadesi idare merkezleri olarak anlaşılacaktır.

Handwritten signature

Handwritten signature

Madde 3

(1) İşbu Anlaşmada aksi öngörülmediği takdirde, Âkit Tarafların adli makamları birbirleriyle Âkit Taraflarca tayin edilen Merkezî Makamlar aracılığı ile iletişim kuracaklardır. Türkiye Cumhuriyeti yönünden Merkezî Makam Adalet Bakanlığıdır. Slovakya Cumhuriyeti yönünden Merkezî Makam Adalet Bakanlığıdır.

(2) İşbu Anlaşma hükümleri diplomatik veya konsolosluk kanalı ile iletişim kurulmasına engel teşkil etmeyecektir.

(3) İşbu anlaşmanın amaçları yönünden adli makamlar her bir Âkit Tarafın iç hukukuna göre belirlenecektir.

Madde 4

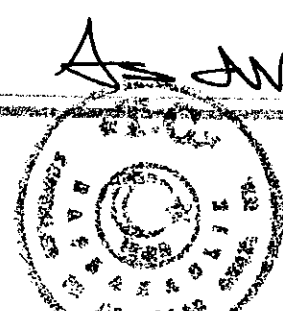
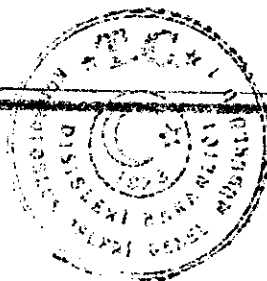
(1) Merkezî Makamlar birbirleriyle talep edilen Âkit Tarafın dilinde veya İngilizce iletişim kuracaklardır.

(2) Adli yardım talepleri ve ekli belgeler talepte bulunan Âkit Tarafın dilinde düzenlenecek ve bunlara talep edilen Âkit Tarafın dilinde veya İngilizce düzenlenmiş onaylı tercümeleri eklenecektir.

(3) Bir adli yardım talebinin yerine getirilmesinin sonucu olarak elde edilen belgeler talep edilen Âkit Tarafın dilinde düzenlenecektir.

Madde 5

Âkit Tarafların Adalet Bakanlıkları, bir talep vukuunda, işbu Anlaşmaya konu teşkil eden adli sorunlarla ilgili olarak ülkelerinin mevzuat ve uygulamaları hakkında birbirlerine bilgi vereceklerdir.

KISIM İKİ

BÖLÜM I

HUKUKİ KONULARDA ADLİ YARDIM

Madde 6

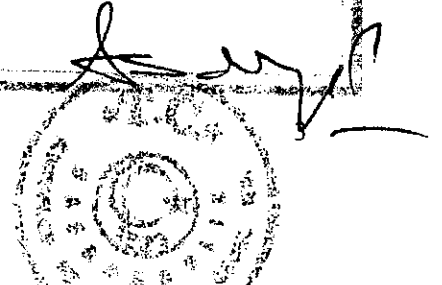
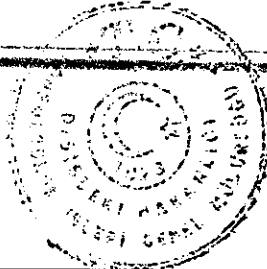
Âkit Tarafların adlî makamları, hukukî konularda, özellikle belgelerin tebliği, tarafların ve tanıkların dinlenmesi ve bilirkişi incelemesi hususlarında birbirlerine yardım sağlayacaklardır.

Madde 7

(1) Bir adlî yardım talebi şu hususları ihtiva edecektir:

- a) Talepte bulunan adlî makam ile eğer bilinmekte ise talep edilen adlî makamların adları;
- b) Adlî yardımı gerekli kılan davanın niteliği;
- c) Davayla ilgili tarafların isim ve adresleri -tüzel kişilerde isim ve idare merkezleri- ve mevcutsa, temsilcilerinin isim ve adresleri;
- d) Eğer talebin konusu belgelerin tebliğine ilişkin ise, muhatabın tam adresi ve tebliğ edilecek belgelerin listesi;
- e) İfadelerine başvurulacak kişilerin isim ve adresleri ile eğer mevcutsa doğum tarihleri, vatandaşlıkları ve meslekleri;
- f) İfadelerine başvurulacak kişilere yöneltilecek soruların listesi;
- g) Sağlanacak delilin niteliği veya yerine getirilecek diğer adlî işlem;
- h) Talebin yerine getirilmesi için gerekli görülen diğer bilgiler.

(2) Bir Adlî yardım talebi, talepte bulunan makam tarafından imzalanacak ve resmî mührünü taşıyacaktır. Söz konusu talebe ekli belgeler, talepte bulunan Âkit Tarafın hukukuna göre onaylanacaktır.

Madde 8

(1) Talep edilen Adli makam, talebin yerine getirilmesinde kendi devletinin kanun hükümlerini uygulayacaktır. Bununla birlikte, söz konusu adli makam, talepte bulunan adli makamın özel bir usul veya yöntem izlenmesini istemesi durumunda, talep edilen Âkit Tarafın iç hukukuna aykırı olmamak kaydıyla bu usul veya yöntemi takip edecektir.

(2) Talepte bulunan adli makamın istemesi durumunda, ilgili tarafların ve eğer mevcutsa temsilcilerinin hazır bulunabilmeleri için, işlemlerin yapılacağı tarih ve yer hakkında bilgi verilecektir.

(3) Talep edilen adli makam, talebin yerine getirildiğini tespit eden belgeleri talepte bulunan adli makama gönderecek veya talebin yerine getirilemediği durumlarda, bunu, sebepleri ile birlikte söz konusu adli makama bildirecektir.

(4) Talep edilen Âkit Taraf, kendi ülkesinde adli yardım taleplerinin yerine getirilmesi sebebiyle yapılan bütün masrafları üstlenecek ve bu masrafların ödenmesini talep etmeyecektir.

Madde 9

Eğer tebliğ talebinde öngörülen adres doğru ve sahih değilse, talep edilen Âkit Tarafın yetkili makamı adresin tespiti için gerekli tedbirleri alacaktır.

Madde 10

Bir adli yardım talebinin yerine getirilmesi, talep edilen Âkit Tarafın egemenliğine, güvenliğine ve kamu düzenine zarar verebilecek nitelikte görülmekte ise böyle bir talebin yerine getirilmesini reddedebilir.

Madde 11

(1) Talepte bulunan Âkit Tarafın bir adli makamında hazır bulunmak üzere çağrılan bir tanık veya bilirkişi, hangi uyrukta olursa olsun, söz konusu Âkit Tarafın ülkesinde, bu Taraf ülkesine girmeden önce işlenen bir suç veya eylemden dolayı hakkında kovuşturma yapılamaz veya tutuklanamaz veya kişisel özgürlüğü hakkında diğer herhangi bir kısıtlama getirilemez. Bir tanık veya bilirkişi ayrıca, tanıklık ifadesi ya da bilirkişilik görevinden dolayı hakkında kovuşturma yapılmayacağı, tutuklanmayacağı gibi bir mahkûmiyet hükmünün uygulanmasına da tâbi tutulmayacaktır.

(2) 1. fıkradaki dokunulmazlık, tanık veya bilirkişinin, adli makam tarafından hazır bulunmasının artık gerekmediği, terketme olanağının bulunmasına karşın ülkede kaldığı veya terketmesini takiben isteyerek döndüğü durumlarda bu hususların kendisine bildirildiği tarihi izleyen 7 günlük sürenin bitiminde sona erecektir.

hby

4

(3) Bir tanık veya bilirkişi için çıkarılan çağrı yazısında, talepte bulunan Âkit Tarafın mevzuatında seyahat, ikamet masrafları ve bilirkişilik ücretinin ödenmesi için öngörülen şartlar belirtilecektir. Böyle bir kişinin talebi üzerine, yol ve ikamet giderlerinin karşılanması için talepte bulunan adli makamca bir avans ödenecektir.

BÖLÜM II

BELGELER

Madde 12

Âkit Taraflardan birinin adli makamının talebi üzerine, diğer Âkit Taraf, talepte bulunan Âkit Tarafın vatandaşlarının ahvali şahsiye, şahsi hal ve menfaatleri ile ilgili diğer belgelerin suretlerini tercümesiz ve ücretsiz gönderecektir.

Madde 13

(1) Âkit Taraflardan birinin ülkesinde düzenlenmiş veya onaylanmış ve resmî mühür taşıyan belgeler diğer Âkit Tarafın bir adli makamı önündeki işlemlerde tasdikten muaf tutulacaktır.

(2) Âkit Taraflardan birinin resmî makamlarınca düzenlenen belgeler, diğer Âkit Taraf ülkesindeki resmî belgelerle aynı ispat gücüne sahip olacaktır.

BÖLÜM III

YARGILAMA MASRAFLARI VE TEMİNATTAN MUAFİYET (JUDICATUM SOLVI)

Madde 14

Bir Âkit Tarafın vatandaşları, diğer Âkit Tarafın adli makamları önündeki işlemlerinden dolayı salt yabancı olmaları veya diğer Âkit Taraf ülkesinde ikametgâhları bulunmamasından ötürü teminat akçesi (Judicatum solvi) vermekle yükümlü tutulmayacaklardır.

Madde 15

Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, diğer Âkit Tarafın ülkesinde, adli harçların tahsili, bilirkişi ve tanık ücretleri, avukat ücretleri, teminat giderleri, noterlik ücretleri, belgelerin tebliğ masrafları ve diğer yargılama giderleri gibi hususlarda, bu Tarafın vatandaşları ile aynı şartlar altında adli müzaheretten yararlanmaya hak kazanacaklardır.

Madde 16

İşbu Anlaşma gereğince adlî müzaheret, başvuruda bulunanın ekonomik, ailevî ve şahsî durumlarını gösteren belgelere bağlı olarak hak kazanılacaktır. Belgelerin düzenlenişinde, başvuruda bulunanın ikamet ettiği Âkit Tarafın hukuku veya başvuruda bulunan her iki Âkit Taraf ülkesinde ikamet etmemekte ise vatandaşı olduğu Âkit Tarafın hukuku uygulanacaktır.

Madde 17

Eğer bir Âkit Tarafın adlî makamı, diğer Âkit Tarafın ülkesinde ikamet etmekte olan bir kişiye bir işlemi yapması için belli bir süre vermiş ise, bu süre belgelerin söz konusu kişiye tebliğ tarihinden itibaren işlemeye başlayacaktır.

KISIM ÜÇ

HUKUKÎ VE TİCARÎ KONULARDA KARARLARIN TANINMASI VE TENFİZİ

Madde 18

(1) Âkit Taraflar, diğer Âkit Taraf ülkesinde verilmiş aşağıda gösterilen kararları, işbu Anlaşma hükümlerine uygun olarak kendi ülkelerinde tanıyacak ve tenfiz edeceklerdir:

a) Yargılama masraflarına ilişkin kararlar da dahil olmak üzere, hukukî konularda verilmiş mahkeme kararları;

b) Hukukî konularda bir mahkemece yapılmış veya onaylanmış sulh anlaşmaları;

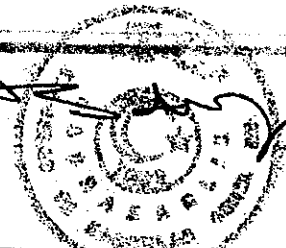
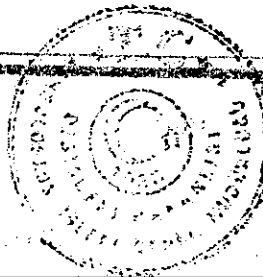
c) Cezaî konularda tazminata ilişkin olarak verilmiş mahkeme kararları.

(2) Sadece işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra verilen kararlar, bu Anlaşma uyarınca tanıma ve tenfize tâbi olacaktır.

Madde 19

İşbu Anlaşmanın 18. maddesinde belirtilen kararlar aşağıdaki şartlara bağlı olarak tanınacak ve tenfiz edilecektir:

a) Karar, verildiği Âkit Tarafın hukukuna göre kesinleşmiş ve icra edilebilir olmalıdır;

b) Davalıya, kararın verildiği Âkit Tarafın hukukuna göre, dava dilekçesi usulüne uygun bir şekilde tebliğ edilmiş olmalıdır;

c) Kendisine karşı tanıma ve tenfiz istenen kişinin usulüne uygun bir şekilde mahkemeye çağırılmış ve iddialarını ileri sürme ve savunmaya imkânsızlığı halinde temsil edilebilme olanağı tanınmış olmalıdır;

d) Aynı taraflar arasında, aynı sebep ve konuya dayalı olarak;

i) Tanıma ve tenfizin talep edildiği bir Âkit Taraf mahkemesinde daha önce açılmış görülmekte olan bir dava, veya

ii) Tanıma ve tenfizin talep edildiği Âkit Tarafın bir mahkemesince nihai bir kararla sonuçlandırılmış bir dava, mevcut bulunmamalıdır.

e) Karar, tanıma ve tenfizin talep edildiği Âkit Tarafın mahkemelerinin münhasır yetkisine girmeyen bir konuda verilmiş olmalıdır;

f) Kararın tanınması ve tenfizi, tanıma ve tenfizin talep edildiği Âkit Tarafın kamu düzenine aykırı olmamalıdır.

Madde 20

(1) Tanıma ve tenfiz başvurusu, tanıma ve tenfizin talep edildiği Âkit Tarafın yetkili mahkemesine doğrudan yapılacaktır.

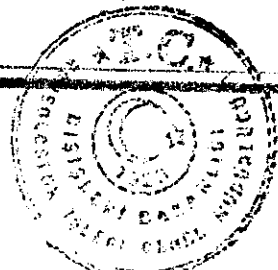
(2) Başvuruya aşağıdaki belgeler eklenecektir.

a) Kararın, kesinleşmiş ve icra kuvvetini haiz olduğunu tevsik eden bir belge ile tam ve aslına uygunluğu onaylanmış bir örneği;

b) Karar gıyapta verilmiş ise, gıyabında karar verilen tarafın usulüne uygun olarak çağrıldığını tespit eden gerekli belgelerin asılları veya onaylanmış örnekleri;

c) Bu maddenin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen başvuru ve belgelerin, kararın tanınmasının ve tenfizinin talep edildiği Âkit Tarafın dilinde veya İngilizce onaylanmış tercümesi.

hmb

A. Aygün

Madde 21

(1) Kararların tanınması ve tenfizine mütedair usule, tanıma ve tenfizin talep edildiği Âkit Tarafın hukuku uygulanacaktır.

(2) Tanıma ve tenfize karar veren mahkeme, kararın esasını incelemeyecektir. Mahkeme sadece işbu Anlaşmanın 19. ve 20. maddelerini gözönünde tutacaktır.

Madde 22

İşbu Anlaşmanın, tanıma ve tenfize ilişkin hükümleri, Âkit Tarafların, yabancı bir kararın icrası sonucu elde edilen para ve eşyanın yurtdışına transferi ile ilgili hükümlerine hâlel getirmeyecektir.

KISIM DÖRT

NİHAÎ

HÜKÜMLER

Madde 23

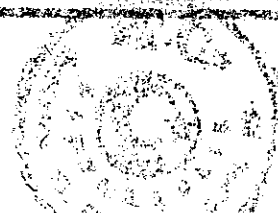
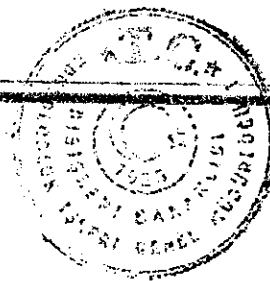
İşbu Anlaşma, Âkit Tarafların katılmış olduğu veya katılacağı, bu Anlaşma ile düzenlenen konulara ilişkin hükümleri içeren uluslararası belgeleri ihlâl etmeyecektir.

Madde 24

İşbu Anlaşma, Türkiye Cumhuriyeti ile Çekoslovakya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Karşılıklı Adli Yardıma ilişkin 22 Ağustos 1930 tarihli Anlaşmanın yerine geçecektir.

Madde 25

İşbu Anlaşmanın uygulanması ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek sorunlar diplomatik yoldan çözümlenecektir.

Madde 26

(1) İşbu Anlaşma onaylamaya tâbi olacaktır. Onay belgeleri Ankara ve/veya Bratislava'da teati edilecektir.

(2) İşbu Anlaşma onay belgelerinin teati edildiği ayı takip eden ikinci ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

(3) İşbu Anlaşma süresiz olarak yürürlükte kalacaktır.

(4) Her Âkit Taraf, yazılı bildirimde bulunmak suretiyle Anlaşmayı feshedebilir. Bu halde Anlaşma, diğer Âkit Tarafın yazılı bildirimi aldığı tarihten itibaren oniki aylık süre için yürürlükte kalacaktır.

Bunu teyiden, usulüne uygun şekilde yetkili kılınmış aşağıdaki imza sahipleri işbu Anlaşmayı imzalamışlardır.

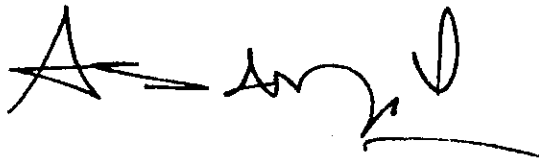
Ankara'da 11 Kasım 2004 günü Türkçe, Slovakça ve İngilizce olarak herbiri ikişer nüsha halinde düzenlenmiş olup tüm metinler aynı derecede geçerlidir. Yorumda aykırılık halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

SLOVAKYA CUMHURİYETİ

ADINA

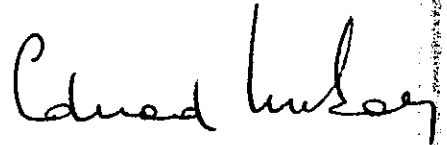
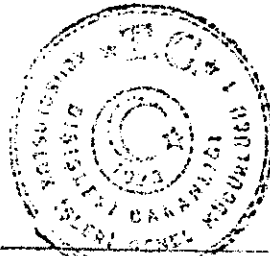
ADINA

Abdullah GÜL

Dışişleri Bakanı ve

Başbakan Yardımcısı

Eduard KUKAN

Dışişleri Bakanı

